

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS (boļševiku) PARTIJAS

(LK(b)P) ILŪKSTES APRINĶA

KOMITEJA

PA - 117. fonds

Vēsturiskā izziņa

1940.g.-1941.g.; 1944.g.-1949.g.

No 1920.g. līdz 1940.g. pirmajai pusei Ilūkstes apriņķī LKP Latgales apgabala organizācijas¹⁾ sastāvā nelegāli darbojās Grīvas partijas organizācija.²⁾

1940.g. jūnijā tā legalizējās.

1940.g. 15. augustā LKP CK nolēma likvidēt LKP apgabalu un rajonu organizācijas un to vietā izveidot 19 apriņķu (pēc administratīvi teritoriālā iedalījuma) un 4 pilsētu LKP organizācijas

1940.g. septembrī tika nodibināta LKP Ilūkstes apriņķa organizācija, to vadīja apriņķa komiteja (AK), 7 cilvēku sastāvā.

1940.g. 8. oktobrī LKP kļuva par Vissavienības Komunistiskās (boļševiku) partijas (VK(b)P) sastāvdaļu un ieguva nosaukumu LK(b)P. Saskaņā ar VK(b)P statūtiem partijas šūniņas tika pārdēvētas par partijas pirmorganizācijām.

LK(b)P Ilūkstes apriņķa organizācijas atskaites vēlēšanu kopsapulce notika 1940.g. 9. decembrī.³⁾

LK(b)P Ilūkstes apriņķa komitejas struktūra bija šāda:⁴⁾

- pirmais un otrais sekretārs
- sekretāra palīgs
- propagandas un agitācijas nodaļa
- kadru¹⁰ daļa
- organizātoriska darba un instruktoru nodaļa (tās sastāvā - statistikas un vienotas partijas biedra kartes sektors).

1940. gadā LK(b)P Ilūkstes apriņķa organizācijas sastāvā ietilpa 5 partijas pirmorganizācijas un 1941.g. maijā - 8.⁵⁾

1) Latvijas Valsts arhīvā LKP Latgales apgabala komitejas dokumentu fonda nav.

2) LVA, PA-117.f., 1.apr., 1.l., 1.lp.

3) Turpat, 1.lp. un 4.lp.

4) LVA, PA-101.f., 2.apr., 361.l., 27.lp.

5) LVA, PA-101.f., 2.apr., 524.l., 60.lp. un 526.l., 116.lp.

Sākoties vācu okupācijai 1941. gada jūnijā, ~~ka~~ aprinķa komiteja darbību pārtrauca.

Pēc padomju varas atjaunošanas Ilūkstē 1944.g. 14. augustā Ilūkstes AK darbību atjaunoja,⁶⁾ 1944.g. 15. novembrī LK(b)P CK apstiprināja tās sastāvu: pirmais un otrais sekretārs, sekretārs kadru jautājumos, Ilūkstes aprinķa izpildkomitejas priekšsēdētāju, propagandas un agitācijas nodaļas vadītājs, Valsts drošības tautas komisariāta Ilūkstes aprinķa nodaļas priekšnieks, Iekšlietu tautas komisariāta Ilūkstes aprinķa nodaļas priekšnieks, Ilūkstes aprinķa avīzes redaktors, prokurors.

Vēlāk LK(b)P Ilūkstes AK locekļus ievēlēja aprinķa atskaites vēlēšanu partijas sapulcē (no 1947.g. - konferencē), AK plēnumā ievēlēja sekretārus un aprinķa komitejas biroju. Biroja un AK personālais un skaitliskais sastāvs mainījās: 1945. gadā AK locekļu skaits - 25, birojā - 7,⁸⁾ 1949. gadā - 31 un birojā - 9.⁹⁾

No 1944.g. līdz 1948.g. LK(b)P Ilūkstes AK struktūra bija šāda:¹⁰⁾

- propagandas un agitācijas nodaļa
- organizātoriskā darba un instruktoru nodaļa (tās sastāvā - statistikas un vienotas partijas biedra kartes sektors)
- militārā nodaļa
- kadru nodaļa (no 1945. gada)

Reorganizācijas rezultātā no 1949.g. 1. marta kadru nodaļu un militāro nodaļu likvidēja; organizātoriskā darba un instruktoru nodaļu pārdēvēja par partijas, arodbiedrību un komjaunatnes organizāciju nodaļu un nodibināja lauksaimniecības nodaļu kā arī rūpniecības un transporta nodaļu.¹¹⁾

1949.g. marta beigās izveidoja nodaļu darbam ar sievietēm.¹²⁾

Šī struktūra saglabājās līdz LK(b)P Ilūkstes AK likvidācijai.

-
- 6) LVA, PA-117.f., 3. apr., 1.1., 1.lp.
 - 7) LVA, PA-101.f., 3.apr., 12.1., 78.-79.lp.
 - 8) Turpat, 10.apr., 128.1., 49.lp.
 - 9) LVA, PA-117.f., 6.apr., 1.1., 14.lp. un 2.1., 48.lp.
 - 10) LVA, PA-101.f., 3.apr., 13.1., 114.lp.
 - 11) Turpat, 12.apr., 17.1., 46.-47.lp.
 - 12) Turpat, 289.lp.

LK(b)P Ilūkstes apriņķa organizācija 1945. gadā apvienoja 8 partijas pirmorganizācijas un 1949. gadā - 62.¹³⁾

Saskaņā ar LK(b)P CK 1947.g. 15. jūlija lēmumu apriņķu partijas komitejām atļāva veidot LK(b)P pagastu komitejas pagastu pirmorganizācijās, kur tajās bija ne mazāk kā 10 VK(b)P biedru, likvidējot šajos pagastos pagastu partorgu amatus.¹⁴⁾

(algota partijas organizatora (partorga) amatu LK(b)P CK noteica 1941.g. 6. janvārī).¹⁵⁾ LK(b)P pagasta komiteja apvienoja visas partijas pirmorganizācijas, kuras atradās pagasta teritorijā.

1949. gadā Ilūkstes apriņķī darbojās LK(b)P 13 pagastu komitejas:¹⁶⁾

- Aknīstes
- Bebreņes
- Demenes
- Gārsenes
- Kurcuma
- Laucesas
- Lašu
- Pilskalnes
- Prodes
- Salienas
- Sventas
- Silenes
- Skrundalienes.

Ar VK(b)P CK 1949.g. 24. decembra lēmumu un LK(b)P CK 1949.g. 30. decembra biroja sēdes lēmumu Latvijas PSR izveidoja 58 lauku rajonus LK(b)P apriņķu un pagastu komitejas likvidēja, to vietā nodibināja LK(b)P rajonu komitejas.¹⁷⁾

13) LVA, PA-101.f., 8. apr., 50.l., 29.lp. un 12.apr., 134.l., 62.lp.o.p.

14) Turpat, 10.apr., 19.l., 48.lp.

15) Turpat, 1. apr., 12.l., 38.lp.

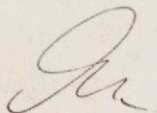
16) LVA, PA-101.f., 12.apr., 126.l., 162.-163.lp. un PA-117.f., 8.apr., 1.l., 175.lp. un 4.l., 3. lp.

17) LVA, PA-101.f., 12.apr., 26.l., 193.lp.

LK(b)P Ilūkstes AK vietā tika nodibināta LK(b)P Ilūkstes
un Grīvas rajonu komitejas.¹⁸⁾

Daļu Ilūkstes apriņķa pagastu pievienoja Aknīstes rajonam.

I kat. arhīviste

T. Jakovļeva

Šinī lietā 76/ septiņdes-
ast desmit numurētas lapas
1999. g. «13.» decembis
LVA arhivists B. Bronke